

Fam zero

Posar fi a la fam i la inanició, aconseguir la seguretat alimentària, millorar la nutrició i promoure una agricultura sostenible

Quina és la situació a la qual es vol arribar el 2030?

L'ODS 2 pretén posar fi a la fam al món, el 2030, especialment, la de les persones pobres i en situacions de vulnerabilitat, assolir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició, i promoure l'agricultura sostenible que contribueixi al manteniment dels ecosistemes i que enforteixi la capacitat d'adaptació al canvi climàtic. Vol garantir l'accés universal a una alimentació segura, nutritiva i suficient, especialment per a les persones amb menys recursos, durant tot l'any. També vol duplicar els ingressos dels productors d'aliments de petita dimensió, especialment les dones, i garantir la igualtat d'accés als recursos productius.

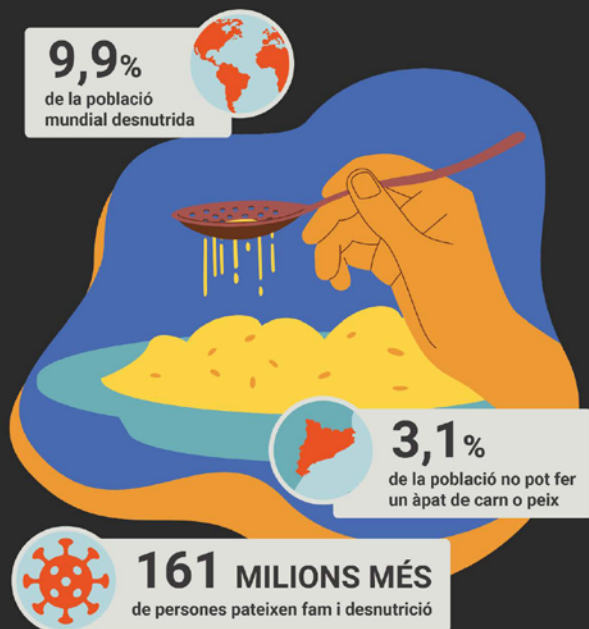
L'existència de la fam és causada per: [1]

- La manca de seguretat alimentària.
- La mala nutrició de la població mundial.
- La inexistència d'un sistema de producció basat en l'agricultura sostenible (per *agricultura sostenible* s'entén aquell sistema en què els aliments són nutritius i accessibles per a totes les persones i en el qual els recursos naturals es gestionen de manera que es mantinguin les funcions dels ecosistemes per satisfer les necessitats humanes actuals i futures). [2]
- La manca de treball digne.
- La tinença de la terra, que tendeix a concentrar-se, cada cop més, en grans explotacions a mans d'empreses, cosa que comporta que les petites explotacions agrícoles deixin de ser viables. [3]

Queden pocs anys per assolir-lo. Quina és la situació actual?

Desnutrició

Ingesta de calories i nutrients inferior a la necessària.

Al món

El 9,9 % de la població mundial pateix desnutrició.

Font: [FAO](#)

El 30 % de les dones entre 15 i 49 anys patia anèmia al món a causa de dèficits alimentaris.

Font: [ONU](#)

A Catalunya

No existeixen dades actualitzades. Les últimes dades publicades són del 2015 i determinaven que el 3,1 % de la població no pot fer un àpat de carn o peix almenys una vegada cada dos dies per motius econòmics.

Font: [CADS](#)

Impacte COVID

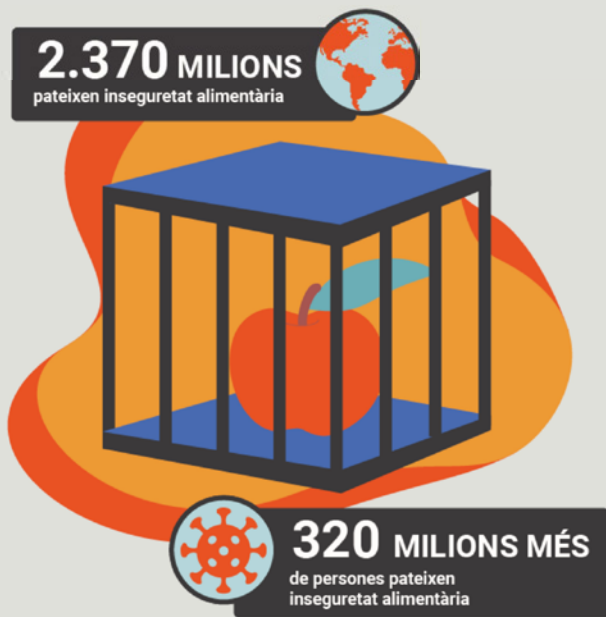
La COVID-19 ha tingut un gran impacte en matèria alimentària al món. Així, les mesures desplegades per fer-hi front han suposat:

- La interrupció de les cadenes de subministrament d'aliments.
- La reducció dels ingressos.
- L'increment de les desigualtats socials.
- Un entorn alimentari alterat.
- L'increment de preus.

Tot això va fer que el 2020 hi hagués 161 milions de persones més, respecte del 2019, que patien fam i desnutrició al món.

Font: [ONU](#)

Prevalença de la inseguretat alimentària moderada o greu

La inseguretat alimentària és la manca d'accés físic i econòmic a aliments suficients, segurs i nutritius per satisfer les necessitats alimentàries per dur una vida sana (1)

Al món

2.370 milions de persones al món pateixen inseguretat alimentària moderada o greu.

Font: [FAO](#)

A Catalunya

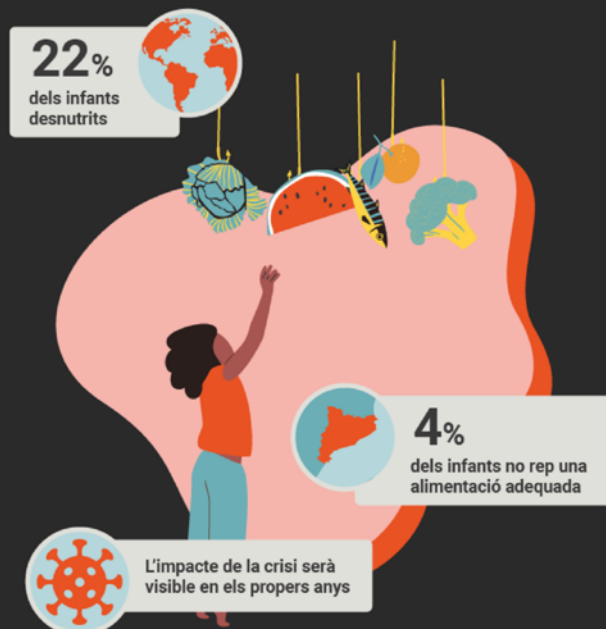
No existeix problema estructural de desnutrició a Catalunya, però sí que es pot donar puntualment.

Impacte COVID

Segons dades de les Nacions Unides, el 2020 el nombre de persones en situació d'inseguretat alimentària va augmentar en 320 milions respecte del 2019.

Font: [ONU](#)

Desnutrició crònica infantil

Es considera que les criatures pateixen desnutrició crònica quan no tenen l'altura adequada per a la seva edat a causa d'una ingesta de calories i nutrients inferior a la necessària.

Al món

El 22 % dels infants menors de 5 anys al món, el 2020, patien desnutrició crònica, que els causa un retard en el creixement.

Font: [ONU](#)

A Catalunya

No existeixen dades actualitzades. Les últimes dades publicades són del 2015, i indiquen que el 4 % dels menors de 15 anys, a Catalunya, patien privacions que els impedièren rebre una nutrició adequada.

Font: [ONU](#)

Impacte COVID

Es preveu que la crisi de la COVID-19 tindrà un impacte en la desnutrició crònica infantil, però els seus efectes no seran visibles fins d'aquí a uns anys.

Font: [ONU](#)

Ingrés mitjà de les persones productores d'aliments a petita escala

Grans productors i productores
guanyen **2 i 3**
vegades més que els petits

Al món

Els grans productors obtenen guanys entre dues i tres vegades superiors als ingressos anuals dels petits agricultors, la qual cosa compromet que puguin accedir als recursos necessaris.

Font: [ONU](#)

Tinença de la terra per a ús agrícola

Només el **12%**
de les terres agrícoles a
mans de petits productors/es

13%
de les explotacions agrícoles
inferiors a 2 hectàrees

Al món

Al món hi ha 608 milions d'explotacions agrícoles. El 84 % de les explotacions són inferiors a 2 hectàrees, però només ocupen el 12 % de les terres agrícoles del món, cosa que fa que la resta de terres siguin grans explotacions a mans de grans empreses comercials i de les cadenes globals de valor agrícoles.

Les dones segueixen representant menys del 15 % de les titularitats de les explotacions agrícoles i hi ha una gran disparitat en el seu accés als serveis de suport agrícola.

Font: [FAO](#)

A Catalunya

A Catalunya el 13 % de les explotacions agràries eren de 2 hectàrees o menys.

Font: [IDESCAT](#)

A Catalunya l'11,13 % de les explotacions agràries es troben en mans d'empreses, cooperatives o entitats.

Font: [IDESCAT](#)

Producció agrícola sostenible

22,1%

de la superfície agrícola és sostenible

A Catalunya

Al 22,1 % de la superfície agrícola de Catalunya es practica una agricultura productiva i sostenible.

Font: [Idescat](#)

Assolirem l'Objectiu? Des del moviment sindical, actuem!

Una de les principals causes de l'existència de fam al món, que es concentra, especialment, a les zones rurals, és la situació de pobresa que afecta la seva població. Això es deu, principalment, tal com ha denunciat l'OIT, a dos factors: la baixa productivitat i l'absència de treball digne.^[1]

La baixa productivitat és conseqüència de la manca d'inversions per promoure un nou model de producció agrícola i de noves infraestructures.

La manca de treball digne es materialitza en un dèficit de governança democràtica i en la preeminència de la informalitat laboral, units a profundes desigualtats de gènere, que es plasmen en una distribució desigual de l'accés a la tinença de terres i al seu ús com a mà d'obra informal.

Davant d'això, el rol del moviment sindical és central per garantir l'erradicació de la fam al món. D'una banda, mitjançant l'enfortiment de la representativitat sindical dels treballadors i les treballadores del sector agrícola per fer front, així, a la seva fragmentació i a la manca de governança democràtica, i per millorar la seva capacitat d'acció col·lectiva. Això permetria, mitjançant la negociació col·lectiva, exigir el compliment efectiu de les normes en matèria de dret laboral nacionals, així com també les internacionals, regulades en el dret internacional públic del treball incloent-hi la perspectiva de gènere. Això incidiria en l'erradicació del treball informal i en la garantia del seu accés a un treball digne, que ha d'assegurar que les persones treballadores del sector agrícola tinguin accés:

- A la vigència dels seus drets humans laborals.
- A una cobertura social adequada.
- Al lliure exercici de les seves llibertats sindicals.
- A la inclusió de la perspectiva de gènere.

De l'altra, mitjançant el diàleg social, el moviment sindical té capacitat d'incidència en les polítiques públiques en matèria agrària per:

- Introduir mecanismes que permetin una major resiliència i adaptabilitat del sector agrícola, especialment el que es troba en mans dels petits productors i productores.
- Promoure un nou model productiu que fonamenti sistemes de producció mediambientalment sostenibles i basats en noves formes d'explotació, com ara l'economia social i solidària.
- Incidir en un model de consum responsable basat a garantir la sostenibilitat en la seva triple dimensió: social, econòmica i ambiental.

Finalment, el moviment sindical disposa de mecanismes d'acció sindicals transfronterers com són els acords marc globals. Aquests, en els últims anys, han afavorit l'establiment d'un instrument de protecció en matèria de drets laborals i llibertats sindicals a totes les persones que desenvolupen la seva activitat en les cadenes globals de valor i que implica des de la producció de les matèries primeres fins als punts de comercialització del producte final. Actualment, la major part de la producció es realitza a través de cadenes de subministrament agrícoles, és per això que el desplegament dels mecanismes sindicals transfronterers, com els aquí descrits, han de contribuir a estendre una eina sindical de protecció per a totes les persones treballadores que desenvolupen la seva activitat en les cadenes de valor agrícoles i assegurar, així, el compliment dels objectius estratègics del treball digne i per contribuir a erradicar la fam al món.

Un projecte de:

Amb la col·laboració de:

El contingut d'aquesta web és responsabilitat exclusiva de la Fundació Pau i Solidaritat - CCOO Catalunya i no reflecteix necessàriament l'opinió de l'ACCD.

Aquesta web ha estat elaborada en el marc del projecte "Contribuir a la justícia social a través de l'enfortiment de la ciutadania crítica i compromesa amb els drets humans mitjançant l'Agenda 2030 a Catalunya" que ha dut a terme la Fundació Pau i Solidaritat - CCOO Catalunya